

NOWY WIELKI EGZAMIN

Rozdziały 7–12

Imię i nazwisko .....

Numer ucznia w dzienniku .....

Klasa .....

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach jest wydrukowanych 10 zadań.
2. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie zadania. Wykonuj je zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zadań zaznaczaj bezpośrednio w teście. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
5. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 40 minut.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–2)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

1.1.	Legenda to opowieść, która została wymyślona, lecz zawiera ziarno prawdy.	P	F
1.2.	Od X w. do 1370 r. państwem polskim rządziła dynastia Piastów.	P	F

Zadanie 2. (0–1)**Wydarzenie, które uznajemy za początek istnienia Polski, to**

- A. powstanie państwa Polan.
- B. początek panowania Mieszka I.
- C. przyjęcie chrztu przez Mieszka I.
- D. koronacja królewska Bolesława Chrobrego.

Tekst do zadań 3. i 4.

Zgodnie ze swym pragnieniem, prosił święty mąż [...] o przewodnika, który by zaprowadził go aż na Pomorze, aby tam opowiadał o Chrystusie. [...] Uprosiwszy więc rzeczonoego księcia o pozwolenie, przewieziony został statkiem do Prus. [...] Wkrótce też przystąpił do ofiarowania¹. Przyglądali się temu niegodni² poganie i [...] mówili: [...] Chodźmy i zabijmy go dla dobra naszego i naszego kraju. [...] i jakkolwiek go zabili, to królestwo niebieskie mu otworzyli.

Teresa Maresz, Krzysztof Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*,
Wydawnictwo Oświatowe FOCHE, Toruń 1994, t. 1, s. 92.

¹ ofiarowanie – tu: msza

² niegodny – pozbawiony honoru

Zadanie 3. (0–2)**Zaznacz prawidłowe dokończenia zdań.****3.1. Bohaterem tekstu jest**

- A. biskup Wojciech.
- B. Bolesław Chrobry.
- C. Mikołaj Wierzynek.
- D. Otton III.

3.2. Powód, dla którego wymieniony w tekście święty mąż wyprawił się na Pomorze i do Prus, to

- A. pragnienie spotkania z królem polskim.
- B. chęć przyłączenia Pomorza do Polski.
- C. dążenie do podboju tych ziem.
- D. chęć chrystianizacji tych terenów.

Zadanie 4. (0–1)**Do opisanego w tekście wydarzenia doszło**

- A. w I połowie X w.
- B. w II połowie X w.
- C. w I połowie XI w.
- D. w II połowie XI w.

Ilustracje do zadania 5.

Domena publiczna

1.

Domena publiczna

2.

Domena publiczna

3.

Domena publiczna

4.

Zadanie 5. (0-1)

Królowie Polski zostali przedstawieni na ilustracjach oznaczonych numerami

- A. 1 i 2.
 B. 1 i 3.
 C. 2 i 4.
 D. 3 i 4.

Tekst do zadania 6.

Ozdobiony koroną królewską, rządził po męsku i pożytecznie. [...] Ktokolwiek dopuszczał się łotrostwa lub kradzieży, choćby to był możny pan, tego polecał ściąć, utopić lub zamorzyć głodem [...]. Za jego czasów też żaden możny pan nie odważył się wyrządzić krzywdy biednemu [...]. Przede wszystkim zamek krakowski ozdobił. Naprzeciw zaś zamku krakowskiego, za Wisłą, [...] wybudował miasto, które od imienia swego nazwał Kazimierzem. Wybudował też wiele innych miast [i zamków] [...]. Wszystkie opatrzył bardzo silnymi murami, [...] głębokimi fosami i innymi fortyfikacjami¹.

Tadeusz Mosiek, *Historia. Starożytność i średniowiecze. Ćwiczenia ze źródłami*,
Wydawnictwo Szkolne Romy Koper ARKA, Poznań 2001, s. 64–65.

¹ fortyfikacja — budowle lub urządzenia służące do prowadzenia działań obronnych

Zadanie 6. (0–2)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

6.1.	Za panowania Kazimierza Wielkiego wybudowano liczne miasta i zamki.	P	F
6.2.	Król nie dbał o bezpieczeństwo państwa i jego mieszkańców.	P	F

Mapa do zadania 7.

Zadanie 7. (0–2)

Dokończ zdanie, wybierając poprawną odpowiedź (A–B) oraz jej uzasadnienie (1–3).

Mapa przedstawia państwo polskie za panowania

A.	Bolesława Chrobrego,	ponieważ	1.	w granicach Polski znajduje się Pomorze, które zostało podbite przez tego władcę.
			2.	w granicach Polski znajdują się Miłsko i Łużyce podbite przez tego władcę.
B.	Kazimierza Wielkiego,		3.	w granicach Polski znajduje się Ruś Halicka podbita przez tego władcę.

Ilustracja do zadania 8.

Domena publiczna

Zadanie 8. (0–2)

Oceń, które z zakończeń poniższego zdania jest prawdziwe, a które fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

Postać widoczna na ilustracji

8.1.	przyczyniła się do odnowienia Akademii Krakowskiej.	P	F
8.2.	żyła w XIV w.	P	F

Ilustracja do zadań 9. i 10.

Domena publiczna

Zadanie 9. (0-1)**Bitwa ukazana na ilustracji odbyła się**

- A. przed podpisaniem pierwszego pokoju toruńskiego.
- B. po podpisaniu drugiego pokoju toruńskiego.
- C. przed zawarciem umowy w Krewie.
- D. w trakcie wojny trzynastoletniej.

Zadanie 10. (0-1)**W wyniku wydarzenia przedstawionego na ilustracji**

- A. przestał istnieć zakon krzyżacki.
- B. Polska odzyskała Pomorze Gdańskie.
- C. została złamana potęga zakonu krzyżackiego.
- D. wojska polskie zdobyły stolicę państwa krzyżackiego.

NOWY WIELKI EGZAMIN

Rozdziały 7–12

Imię i nazwisko .....

Numer ucznia w dzienniku .....

Klasa .....

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych stronach jest wydrukowanych 10 zadań.
2. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie zadania. Wykonuj je zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zadań zaznaczaj bezpośrednio w teście. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.
5. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 40 minut.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–2)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

1.1.	Od X w. do 1370 r. państwem polskim rządziła dynastia Piastów.	P	F
1.2.	Legenda to opowieść, która została wymyślona, lecz zawiera ziarno prawdy.	P	F

Zadanie 2. (0–1)**Wydarzenie, które uznajemy za początek istnienia Polski, to**

- A. koronacja królewska Bolesława Chrobrego.
- B. przyjęcie chrztu przez Mieszka I.
- C. początek panowania Mieszka I.
- D. powstanie państwa Polan.

Tekst do zadań 3. i 4.

Zgodnie ze swym pragnieniem, prosił święty mąż [...] o przewodnika, który by zaprowadził go aż na Pomorze, aby tam opowiadał o Chrystusie. [...] Uprosiwszy więc rzeczonoego księcia o pozwolenie, przewieziony został statkiem do Prus. [...] Wkrótce też przystąpił do ofiarowania¹. Przyglądali się temu niegodni² poganie i [...] mówili: [...] Chodźmy i zabijmy go dla dobra naszego i naszego kraju. [...] i jakkolwiek go zabili, to królestwo niebieskie mu otworzyli.

Teresa Maresz, Krzysztof Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*,
Wydawnictwo Oświatowe FOCHE, Toruń 1994, t. 1, s. 92.

¹ ofiarowanie – tu: msza

² niegodny – pozbawiony honoru

Zadanie 3. (0–2)**Zaznacz prawidłowe dokończenia zdań.****3.1. Bohaterem tekstu jest**

- A. Otton III.
- B. biskup Wojciech.
- C. Bolesław Chrobry.
- D. Mikołaj Wierzynek.

3.2. Powód, dla którego wymieniony w tekście święty mąż wyprawił się na Pomorze i do Prus, to

- A. pragnienie spotkania z królem polskim.
- B. chęć przyłączenia Pomorza do Polski.
- C. chęć chrystianizacji tych terenów.
- D. dążenie do podboju tych ziem.

Zadanie 4. (0–1)**Do opisanego w tekście wydarzenia doszło**

- A. w II połowie X w.
- B. w I połowie X w.
- C. w I połowie XI w.
- D. w II połowie XI w.

Ilustracje do zadania 5.

Domena publiczna

1.

Domena publiczna

2.

Domena publiczna

3.

Domena publiczna

4.

Zadanie 5. (0-1)**Królowie Polski zostali przedstawieni na ilustracjach oznaczonych numerami**

- A. 1 i 2.
 B. 1 i 3.
 C. 2 i 4.
 D. 3 i 4.

Tekst do zadania 6.

Ozdobiony koroną królewską, rządził po męsku i pożytecznie. [...] Ktokolwiek dopuszczał się łotrostwa lub kradzieży, choćby to był możny pan, tego polecał ściąć, utopić lub zamorzyć głodem [...]. Za jego czasów też żaden możny pan nie odważył się wyrządzić krzywdy biednemu [...]. Przede wszystkim zamek krakowski ozdobił. Naprzeciw zaś zamku krakowskiego, za Wisłą, [...] wybudował miasto, które od imienia swego nazwał Kazimierzem. Wybudował też wiele innych miast [i zamków] [...]. Wszystkie opatrzył bardzo silnymi murami, [...] głębokimi fosami i innymi fortyfikacjami¹.

Tadeusz Mosiek, *Historia. Starożytność i średniowiecze. Ćwiczenia ze źródłami*,
Wydawnictwo Szkolne Romy Koper ARKA, Poznań 2001, s. 64–65.

¹ fortyfikacja — budowle lub urządzenia służące do prowadzenia działań obronnych

Zadanie 6. (0–2)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

6.1.	Król nie dbał o bezpieczeństwo państwa i jego mieszkańców.	P	F
6.2.	Za panowania Kazimierza Wielkiego wybudowano liczne miasta i zamki.	P	F

Mapa do zadania 7.

Zadanie 7. (0–2)

Dokończ zdanie, wybierając poprawną odpowiedź (A–B) oraz jej uzasadnienie (1–3).

Mapa przedstawia państwo polskie za panowania

A.	Kazimierza Wielkiego,	ponieważ	1.	w granicach Polski znajduje się Ruś Halicka podbita przez tego władcę.
			2.	w granicach Polski znajduje się Pomorze, które zostało podbite przez tego władcę.
B.	Bolesława Chrobrego,		3.	w granicach Polski znajdują się Miłsko i Łużyce podbite przez tego władcę.

Ilustracja do zadania 8.

Domena publiczna

Zadanie 8. (0–2)

Oceń, które z zakończeń poniższego zdania jest prawdziwe, a które fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F — jeśli jest fałszywe.

Postać widoczna na ilustracji

8.1.	żyła w XIV w.	P	F
8.2.	przyczyniła się do odnowienia Akademii Krakowskiej.	P	F

Ilustracja do zadań 9. i 10.

Domena publiczna

Zadanie 9. (0–1)**Bitwa ukazana na ilustracji odbyła się**

- A. w trakcie wojny trzynastoletniej.
- B. przed zawarciem umowy w Krewie.
- C. po podpisaniu drugiego pokoju toruńskiego.
- D. przed podpisaniem pierwszego pokoju toruńskiego.

Zadanie 10. (0–1)**W wyniku wydarzenia przedstawionego na ilustracji**

- A. wojska polskie zdobyły stolicę państwa krzyżackiego.
- B. została złamana potęga zakonu krzyżackiego.
- C. Polska odzyskała Pomorze Gdańskie.
- D. przestał istnieć zakon krzyżacki.